

ผนวก ก

ความเป็นมาและบทบาทของวัดพระธรรมกาย
พุทธสถานสันติอโศก และวัดชลประทานรังสฤษฎ์

ขบวนการพุทธศาสนาใหม่

จากความอ่อนแอของการบริหารคณะสงฆ์ในครั้งศตวรรษที่ผ่านมา ที่ไม่สามารถบริหารงานของสงฆ์ใหม่บทบาทเฉพาะสมกับความเป็นเปลี่ยนแปลงของสังคม ได้ออกให้เกิดขบวนการทางศาสนาที่แสวงหาและฟื้นฟูบทบาทของพุทธศาสนา ในรูปแบบต่าง ๆ ในสังคมหลายขบวนการ ซึ่งล้วนแต่เป็นขบวนการที่อยู่นอกรับการบริหารงานคณะสงฆ์ทั้งสิ้น (มคชนสศสปีคาน์, 2529 : 12)

ขบวนการหนึ่ง พยายามรักษาความเป็นตัวของตัวเองให้ปลอดพ้นจากการเมืองคือ ขบวนการสวนโมกข์ของท่านพุทธทาส

ขบวนการหนึ่ง ประกาศตนเป็นอิสระจากการปกครองของ พ.ร.บ.คณะสงฆ์ คือ สำนักสันติอโศกของท่านพระโพธิ์ธรรมาจารย์

และอีกขบวนการหนึ่ง พยายามสร้างพุทธศาสนาให้เข้ากับอุดมการณ์ของชนชั้นกลางในสังคม คือ วัดพระธรรมกายของพระอริการไชยบุญญ์ ฐัมมชโย ซึ่งกำลังส่งผลสะท้อนและได้รับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวางในหมู่พุทธศาสนิกชนเวลานี้

ดังนั้น ในการศึกษาครั้งนี้ จึงได้เลือก วัดพระธรรมกาย จังหวัดปทุมธานี พุทธสถานสันติอโศก และวัดชลประทานรังสฤษฎ์ ซึ่งปฏิบัติธรรมโดยได้รับอิทธิพลมาจากสวนโมกข์ เป็นกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ทั้ง 3 วัด/สำนัก มีบทบาทตอบสนองภูมิปัญญาของคนรุ่นใหม่ สำหรับวัดพระธรรมกาย และพุทธสถานสันติอโศกนั้นเป็นกลุ่มชาวพุทธที่แตกต่างจากกระแสเคลื่อนไหวจากกลุ่มอื่นๆ คือ การสามารถจัดองค์กรเป็นระเบียบแบบแผน ทำให้กิจกรรมการทำงานด้านศาสนา มิได้อิงอยู่กับความศรัทธาที่เป็นผู้นำมากนัก ซึ่งจุดนี้เป็นจุดอ่อนของกลุ่มชาวพุทธโดยทั่วไปซึ่งมักจะถูกพันอยู่กับผู้นำที่เป็นเจ้าสำนัก ครั้นเมื่อผู้นำเสียชีวิตลง ก็มักหาคะที่บารมีเทียบเท่ามาทำหน้าที่รับช่วงต่อโดยยาก สำนักปฏิบัติธรรมหลายแห่งจึงมักจะกองหยุดกิจกรรมลงมาพร้อมกับการมรณาของอาจารย์เจ้าสำนัก

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรมวัดพระธรรมกาย

ศูนย์พุทธจักรปฏิบัติธรรม ก่อตั้งจากทายาททางธรรมกลุ่มหนึ่งของหลวงพ่อดอกปากน้ำ ภาณีเจริญ

เมื่อวันมาฆบูชา ปี พ.ศ. 2513 ปัจจุบันได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นวัดพระธรรมกาย โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงวางศิลาฤกษ์อุโบสถ เมื่อเดือนธันวาคม ปี พ.ศ. 2520 ต่อมาในปี 2524 ทางวัดได้เริ่มสร้างซุ้มกุศลสถานรอบ ๆ วัดพระธรรมกายให้ขยายใหญ่ขึ้นจนมีเนื้อที่เกือบ 2,000 ไร่ (มติชนสุดสัปดาห์, 2529 : 13)

อุดมการณ์หรือความเชื่อร่วมกันของชาวพุทธธรรมกาย

สมาธิวัดพระธรรมกายมีความเชื่อร่วมกันอยู่ 4 ประการ ซึ่งเป็นพลังผลักดันขบวนการธรรมกายในปัจจุบัน ดังนี้ (ปิยนาด, 2530 : 10)

1. ความเชื่อว่า หลวงพ่อวัดปากน้ำผู้ค้นพบวิชชาธรรมกายคือ "ปัจฉิมพุทธะ" หรือพระพุทธเจ้าองค์สุดท้ายจากนิมิตรพยากรณ์ เมื่อครั้งที่ท่านโกนนิ่งสมาธิขั้นสูงแล้วได้เข้าเฝ้าพระพุทธองค์ ณ แคนสวรรค์
2. ความเชื่อมั่นในทวิวิชชาธรรมกาย ซึ่งมีหลักการสำคัญอยู่ที่การฝึกฝนสมาธิ ซึ่งถ้ามีการฝึกกันเป็นจำนวนมากแล้ว จะก่อให้เกิดพลังเย็นแผ่คลุมให้สังคมเป็นสุข
3. ความเชื่อว่า ปรากฎการณ์ความเดือดร้อนทางโลกนั้น เกิดจากการต่อสู้กันอยู่ตลอดเวลาของฝ่ายพระกับฝ่ายมาร ถ้าพระชนะสังคมจะสงบสุข การฝึกเคล็ดวิชชาธรรมกายจะก่อให้เกิดเย็นจึงเป็นองค์ประกอบอันหนึ่งของฝ่ายพระ ชัยชนะครั้งสุดท้ายของฝ่ายพระจะมาถึงเมื่อหลวงพ่อดอกปากน้ำกลับคืนมาเป็นปัจฉิมพุทธะ จะเกิดขบวนการรื้อถอนสัตว์ไปให้หมดแล้ว เหล่ามนุษย์ที่ฝึกจนถึงขั้นโพธิสัตว์จะเข้านิพพานพร้อมกัน ถือเป็นเหตุการณ์มหัศจรรย์เอกภพทั้งมวล
4. หลานศิษย์จำนวนหนึ่งของหลวงพ่อดอกปากน้ำเห็นนิมิตภาพวัดที่ใหญ่โต สวยงาม ประหนึ่งวิมานในเขตนานาชาติ พร้อมคำพยากรณ์ว่าวัดนี้จะมีอายุ 2,000 ปี แล้วจะค่อย ๆ เสื่อมลง เป็นการเห็นจากการนั่งสมาธิร่วมกัน โดยเฉพาะพระอธิการไชยบูลย์ ธัมมชโย เจ้าอาวาสและหลวงพ่อดอกปากน้ำ ซึ่งไว้วางใจเจ้าอาวาส

ความเชื่อพื้นฐานเหล่านี้ก่อรูปเป็นอุดมการณ์ที่ฝังลึก มีเป้าหมายที่เด่นชัด ทำให้แรงผลักดันให้เหล่าสมาธิวัดพระธรรมกายจะอุทิศชีวิตเพื่ออุดมการณ์ที่มีสูงมาก

จากความเชื่อพื้นฐานเหล่านี้ จะเห็นว่า มีความเชื่อบางอย่างคล้ายคลึงกับพุทธศาสนาแบบมหายาน
 แต่รูปแบบของจารีตพิธีกรรม ประเพณีที่ยึดถือปฏิบัติ ตลอดจนแบบวิถีการดำเนินชีวิตทาง ๆ ทางศาสนา ยัง
 คงเหมือนพุทธศาสนาแบบเถรวาทในสังคมเดิมทุกประการ

หลักการหรือแนวทางปฏิบัติธรรมของวัชรพระธรรมกาย

หลักการที่วัชรพระธรรมกายให้การอบรมแก่พุทธศาสนิกชน คือ (ปิยนาด, 2530 : 11)

1. การพัฒนาใจโดยการฝึกหัดหัวใจ ด้วยการสมาทานรักษาศีล 5
2. การหัดใจ ด้วยการปฏิบัติขุททกศีล 4
3. การหยุดใจ ด้วยการเจริญสมาธิ ภาวนาตามแนววิชชาธรรมกาย

เมื่อฝึกฝนทั้ง 3 ประการ อย่างเคร่งครัดต่อเนื่องแล้วจะสามารถเกิดสภาพ เห็นใจ คือ ใจ
 มีความว่าง โล่ง โปร่ง เบา เกิดความสว่าง สบาย ที่เรียกว่า การเกิดธรรมกาย ซึ่งจะช่วยให้บุคคลผู้
 ฝึกสามารถปรับเปลี่ยนตนเองให้ถึงงามอย่างรวดเร็วจึงสามารถนำธรรมะ ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ในชีวิต
 ประจำวันได้อย่างแท้จริง

วิธีการเผยแพรธรรมะของวัชรพระธรรมกาย

ท่านทักษิวัฏ กล่าวถึงจุดเริ่มต้นการสร้างวัชรพระธรรมกาย เริ่มตั้งแต่ท่านเป็นนิสิต ท่านสนใจ
 ที่จะเข้าวัด แต่เจอปัญหาหาวัดเข้าไม่ค่อยได้ เนื่องจากหาวัดที่รับรับเข้าไม่ได้ เมื่อเทียบกับมหาวิทยาลัย
 ความน่าเข้าสักวันไม่ได้ และคุณภาพของบุคคลากรหย่อนยาน จึงเกิดความคิดที่จะสร้างวัดหรือสร้างสถานที่ที่
 ไม่น้อยหน้ามหาวิทยาลัย ดังนั้น สิ่งก่อสร้างที่สร้างในวัดจึงเน้นความคงทนและประโยชน์ใช้สอย นอก
 จากนั้นยังสร้างให้เกิดความรู้สึกว่า สงบ สง่า สะอาด เพื่อช่วยให้ความสะดวกสบายในด้านการเรียนการ
 สอน ไม่น้อยหน้ามหาวิทยาลัย และเนื่องจากวัชรพระธรรมกายมุ่งเน้นที่สมาธิ ก็ควรให้วัดเป็นเหมือนห้องปฏิบัติ
 การที่ดีสำหรับการฝึกสมาธิด้วย ไม่มีอะไรดีไปกว่าความร่มรื่นอย่างธรรมชาติ การสร้างสวนป่าเป็นศูนย์กลาง
 สถานที่ก็เกิดขึ้นตามมา สรุปหลักการแรกก็คือ หาวัดให้เข้า นานอยู่ นานศึกษา นานสัมผัส ต่อมาก็คือ เรื่อง
 บุคคลากร วัชรพระธรรมกายคัดคนเข้ามาบวช โดยคัดคนที่จบการศึกษาอย่างน้อยปริญญาตรี และเข้ามาวัด
 ถัดคือ 8 อย่างน้อย 5 ปี อีกทางหนึ่งก็มีโครงการอบรมธรรมทายาท โดยรับบัตติที่เพิ่งจบมาบวชพระธรรม
 ทายาท ขณะบวชก็สอนความรู้ทางพุทธศาสนาให้ เพื่อจะได้ความรู้คุณธรรม ถ้ายาวเป็นพระต่อไปก็จะได

พระที่มีความรู้ความสามารถที่จะเข่นสื่อความหมายกับประชาชนได้ จากการคัดเลือกบุคคลากรที่มีความรู้สูง ทำให้มีความโดดเด่นในแง่ประยุกต์หลักธรรมให้เข้าใจง่าย และมีเป้าหมายเผยแพร่ธรรมะลงไปสู่กลุ่มคนหนุ่มสาว (สารคดี, 2529 : 48-49)

กิจกรรมของวัดพระธรรมกาย

จากการที่เน้นเผยแพร่แก่คนหนุ่มสาวจึงให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโครงการอบรมธรรมทายาทและอุปสมบทภาคฤดูร้อน โดยผ่านทางชมรมพุทธศาสตร์ของสถาบันการศึกษา มีการจัดนิทรรศการ การออกป้ายโฆษณา คำขวัญ และการจัดทำสิ่งพิมพ์เผยแพร่ต่าง ๆ นอกจากการอบรมธรรมทายาทที่เป็นนิสิตนักศึกษาแล้ว วัดพระธรรมกายได้เปิดกว้างให้อุบาสกอุบาสิกาทุกชั้นวัยได้มีโอกาสเข้าร่วมปฏิบัติธรรมในรุดงค์สถานทุกวันอาทิตย์และวันสำคัญทางศาสนาตลอดทั้งปี นอกจากนี้มีการตั้งสำนักงานกัลยาณมิตรมูลนิธิธรรมกาย อยุ่ที่อาคาร 3 ชั้น ของสมาคมนิสิตกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ทำหน้าที่เผยแพร่ธรรมะตามแนวคิวิชาธรรมกาย ยังมีสื่อสำหรับปฏิบัติธรรมของวัดพระธรรมกายคือ วารสารรายเดือน "กัลยาณมิตร"

มูลนิธิธรรมกายยังได้พยายามเผยแพร่สาขาส่งงานกัลยาณมิตรออกไปทั่วประเทศ และจัดกิจกรรมต่อเนื่องเช่นเกี่ยวกับที่สำนักงานใหญ่ โดยมีวิทยากรจากมูลนิธิจำนวนมากออกเดินสายอบรมธรรมทั้งที่สำนักงานสาขาและตามวัดหรือสถานศึกษาที่เรียกธรมมา

สำหรับหน่วยงานราชการต่าง ๆ วัดพระธรรมกายและมูลนิธิได้จัดบริการอบรมธรรมออกเป็น 3 ประการ คือ 1. การอบรมศีลธรรมให้แก่ข้าราชการจากหน่วยงานต่าง ๆ 2. การฝึกอบรมธรรมปฏิบัติเป็นครั้งคราวให้คณะบุคคลที่สนใจ 3. การฝึกอบรมธรรมเป็นโครงการประจำ เช่น การอบรมการอยู่ชุกงค์เป็นเวลา 1 เดือนให้แก่ข้าราชการและพนักงานพิทักษ์ป่า กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ เป็นต้น

โครงการอบรมธรรมทายาท ผู้เข้ารับการอบรมตามโครงการธรรมทายาท ที่ผ่านการเห็นชอบจากคณะกรรมการอุปสมบทหมู่ จะต้องเข้ารับการอบรมค่านวินัยทั้งกายและใจ โดยเริ่มฝึกวินัยทางทหารที่ค่ายฝึกของทหารเป็นเวลา 3-4 วัน มีการฝึกหลายรูปแบบทั้งการเดินทางไกลบนทางที่ยากลำบาก การฝึกกระโดดหอ ฯลฯ จากนั้นถัดมาฝึกวินัยค่านใจที่วัดพระธรรมกาย ใช้เวลาดรวม 1 เดือน

การอบรมช่วงหลังที่วัดพระธรรมกาย ผู้เข้ารับการอบรมจะท่องเที่ยวในลกทำสมาธิและสมาทานศีล 8 อยู่ในลกตลอดเวลา

กิจวัตรประจำวันของธรรมทายาท คือ 03.45 น. ตื่นนอน, 04.00 น. ฝึกสมาธิ, 05.00 น. สวดมนต์ทำวัตรเช้า, 05.30 น. เจริญกรรมรับอรุณ, 07.00 น. อาหารเช้า, 09.00 น. ฝึกสมาธิ, 11.00 น. อาหารกลางวัน, 13.00 น. ธรรมบรรยาย, 15.00 น. สัมมนากลุ่มย่อย, 16.30 น. พัก, 17.30 น. คั้นน้ำปานะ, 18.00 น. สวดมนต์ทำวัตรเย็น, 19.00 น. ฝึกสมาธิ, 20.31 น. ไขปัญหาข้อสงสัยในการปฏิบัติธรรม และ 21.30 น. เข้านอน

หลังจากผ่านการฝึกวินัยทั้งกายและใจมาครบ 1 เดือนแล้ว จะมีการอุปสมบทหมู่ของเหล่าธรรมทายาท โดยเลือกเอาวัคเบญจกัมภีร์คฤสสิทวารามเป็นที่อุปสมบท มีพระพุทธรูปขุมนี้ เจ้าอาวาสวัคเบญจกัมภีร์ เป็นพระอุปัชฌาย์

หลังพิธีบวช ภิกษุสามเณรธรรมทายาท ก็เดินทางไปปฏิบัติธรรมกายไตรมาสกลกิในชุกคสถานวัคพระธรรมกายอีกเป็นเวลา 1 เดือน ก่อนลาสิกขาบท และจะได้รับวุฒิบัตรจากวัคอันเป็นเครื่องแสดงภูมิรู้ทางธรรมได้เป็นอย่างดี (มีทชนสุกสัปดาห์, 2529 : 14-15)

กิจกรรมที่วัดพระธรรมกายคามปกติ มีดังต่อไปนี้คือ

วันอาทิตย์ขึ้นเดือน ภาคเช้าพิธีเริ่มเวลา 09.30 น. พระภิกษุนำสวดมนต์ทำวัตรเช้า และสอนการเจริญภาวนา ร่วมพิธีบูชาข้าวพระ วัคสี่ถวายเป็นสังฆทาน ส่วนภาคบ่ายเริ่มเวลา 12.30 น. มีรายการแสดงพระธรรมเทศนา การปล่อยสัตว์ปล่อยปลา ให้ชีวิตสัตว์เป็นทาน แม่เมตกา กล่าวคำอธิษฐานแล้วสวดมนต์ทำวัตรเย็น เวลา 14.30 น. เดินทางกลับ

สำหรับวันอาทิตย์ธรรมคา ภาคเช้าเริ่มเวลา 09.30 น. พระภิกษุนำสวดมนต์บูชาพระ และสอนนั่งสมาธิตามแนววิชชาธรรมกาย พอใกล้เพลประมาณ 11.00 น. พุทธศาสนิกชนทั้งหมดกล่าวคำอาราธนาศีล โดยพร้อมเพรียงกัน แล้วร่วมถวายภัตตาหารเป็นสังฆทานแด่พระภิกษุสงฆ์ จากนั้นร่วมสวดมนต์ทำวัตรเช้า แล้วรับประทานอาหารร่วมกัน ภาคบ่ายเริ่มเวลา 13.00 น. เป็นการเข้าฟังพระธรรมเทศนา การถามข้อสงสัยไขปัญหาทางธรรมจากพระภิกษุ ณ ศาลาธรรมหรือไคร่มไม้ เวลา 16.00 น. เดินทางกลับ

ผู้ที่เข้าไปปฏิบัติธรรมมีประเพณีปฏิบัติอย่างหนึ่งคือ จะแต่งกายด้วยชุดขาว หรืออย่างน้อยต้องสวมเสื้อขาว และทางวัดยังออกกฎหมายห้ามสูบบุหรี่ ห้ามอ่านหรือนำสิ่งตีพิมพ์ที่นำมาซึ่งความรอนใจ ห้ามนำสินค้าหรือสิ่งของใด ๆ เข้ามาจำหน่าย ห้ามเบ็ดเตล็ด เครื่องกระจายเสียงและเทปบันทึกเสียงเพลง ห้ามปล่อยสัตว์ภายในบริเวณ ฯลฯ

ลักษณะการจัดตั้งองค์กรของวัดพระธรรมกาย

ลักษณะการจัดตั้งขององค์กรแบ่งเป็น 2 หน่วยใหญ่ ๆ คือ วัดและสำนักงานทางวัดก็ขึ้นอยู่กับพื้นที่ ใดที่ คัดเลือกพระที่จะมาเป็นผู้นำองค์กร คืออย่างน้อยต้องฝึกอบรมในวัดนี้ไม่ต่ำกว่า 5 ปี ถึงศีล 8 ฝึกสมาธิรับใช้พระศาสนา และสามารถช่วยดูแลงานพระศาสนาได้ นอกจากนั้นต้องผ่านการฝึกเทศน์มาแล้ว

ส่วนของสำนักงานจัดการเรื่องราวการเผยแพร่ทั้งหมด ก็มอบหมายงานตามความถนัด มีงานประชาสัมพันธ์ งานจัดอบรมบรรยาย จัดทำเอกสารใบฎีกา ทำหนังสือ เป็นวิทยากร

ในส่วนต้อนรับประชาชนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัด ก็มีการจัดหาอุปกรณ์ต่าง ๆ อำนวยความสะดวก มีหน่วยบริการเสื้อ ผ้าชีวีว มีหน่วยอยู่โรงครัว เป็นต้น หลักการปกครองตามอาวโส (สารคดี, 2529

สถิติยอรวมคนที่มาปฏิบัติธรรมที่วัดพระธรรมกาย

ปี 2528	349,371 คน
ปี 2529	384,587 คน
ปี 2530	494,595 คน

สถิติจำนวนคนที่มาปฏิบัติธรรมในวัดพระธรรมกายโดยเฉลี่ย ในวันอาทิตย์

ปี 2528	3,500 คน
ปี 2529	4,500 คน
ปี 2530	5,800 คน

สถิติจำนวนผู้เข้าอบรมตามโครงการธรรมทายาท

ปี 2515	60 คน
ปี 2516	60 คน
ปี 2517	60 คน
ปี 2518	60 คน
ปี 2519	60 คน
ปี 2521	60 คน
ปี 2522	60 คน
ปี 2523	250 คน
ปี 2524	193 คน
ปี 2525	373 คน
ปี 2526	300 คน
ปี 2527	410 คน
ปี 2528	938 คน
ปี 2529	1,056 คน

พหุสถานสันตือโลก

พหุสถานสันตือโลก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2519 อยู่ภายใต้การดูแลของมูลนิธิ
ธรรมสันติ ซึ่งเป็นองค์กรนิตยบุคคลที่ช่วยส่งเสริมการทำงานแบบแพร่พหุศาสนาของชาวโลก

อุดมการณ์หรือหลักการของชาวโลก

หลักการร่วมกันที่เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผูกพันชาวโลกไว้ด้วยกันอย่างแนบแน่นอยู่ที่ความเชื่อ
การลดละกิเลสจะทำให้เกิดการคลี่คลายในปัญหาต่าง ๆ ของมนุษยโลกแทบทุกปัญหา กลับไปสู่ชีวิตเรียบ
ง่าย เน้นการพึ่งตนเองและความซื่อสัตย์สุจริตและการเกื้อกูลกันของเพื่อนมนุษย์ร่วมโลก อนุรักษ์
วัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีคุณค่าสมัย ลกการเอารัดเอาเปรียบกันในสังคม และหลักการที่สำคัญอีกประการ
หนึ่งก็คือ ความเชื่อที่ว่า ศาสนากับสังคมนั้นเป็นสิ่งที่แยกจากกันไม่ได้อย่างเด็ดขาด ดังนั้น จึงมีความ
พยายามที่จะฟื้นฟูสังคมและวัฒนธรรม โดยผ่านการปฏิรูปบุคลากรในสังคมขึ้นมาเป็นแบบอย่างในวงกว้าง
เป็นความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปศาสนาและสังคมด้วยการใช้อำนาจที่สุจริตเยนอย่างที่ชาวโลกเรียกว่า
"พหุปฏิวัติ" (ปิยนาด, 2530 : 11)

หลักการเหล่านี้มีพื้นฐานมาจากกรอบการมองปัญหาในสังคม ที่อาจแสดงให้เห็นจากสมการ
ง่าย ๆ ดังนี้คือ

$$\text{ปัญหา} = \frac{\text{ความต้องการ}}{\text{สิ่งตอบสนองความต้องการ}}$$

จากสมการจะเห็นได้ว่า เมื่อใดที่มีปริมาณความต้องการมาก แต่สามารถแสวงหาสิ่งตอบ
สนองความต้องการได้น้อย ปัญหาที่จะมีเพิ่มขึ้น ในทางตรงข้ามถ้าปริมาณความต้องการมีน้อย แต่แสวงหา
สิ่งตอบสนองความต้องการได้มาก ภาวะของปัญหาก็จะมีลดน้อยลง จากโครงสร้างทางตรรกอันนี้ วิถีทาง
ในการแก้ปัญหาจึงมีอยู่ 2 ระดั้ม คือ การลดปริมาณความต้องการให้น้อยลงทางหนึ่ง หรือเพิ่มปริมาณของ
สิ่งตอบสนองความต้องการให้มากขึ้นอีกทางหนึ่ง

แต่การแก้ปัญหาในมิติด้านการเพิ่มสิ่งตอบสนองความต้องการจะกระทำได้ในขอบเขตหนึ่งเท่า
นั้น ในค่านบุคคล เพราะถูกจำกัดด้วยลักษณะของความไม่เที่ยงแท้ถาวร - แม้วันนี้จะหาได้มาก วันพรุ่งนี้
อาจสูญหายไปหมดสิ้นก็ได้ (อนิจจัง) หรือจะแสวงหาเพิ่มมากขึ้น ๆ จนถึงอนันต์ เพื่อทำให้ปัญหาคลลง

เหลือ 0 ก็เป็นไปได้ (ทกซัง) เนื่องจากการแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการมาเสพดังกล่าว จะส่งผลกระทบไปกระตุ้นให้ค้นหาความต้องการ ถ้ากิเลสค้นหาหรือความต้องการเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงกว่าการเพิ่มขึ้นของสิ่งตอบสนองความต้องการ ปัญหาจะกลับทวีเพิ่มมากขึ้น เหตุที่เป็นเช่นนั้นเพราะ การแสวงหาสิ่งตอบสนองความต้องการนั้น ถูกกำหนดโดยปัจจัยต่าง ๆ ภายนอกมากมาย ที่อยู่นอกเหนือ การควบคุมกำหนดของเรา (อนัตตา) ในด้านสังคม เนื่องจากทรัพยากรมีจำกัด ดังนั้น เพื่อที่จะ รักษาระดับคุณภาพของปัญหาสังคม ไม่ให้ขยายตัวเกินจุดวิกฤติ ก็ต้องพยายามจัดสรรทรัพยากรที่มี อยู่จำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามองจากแนวคิดประโยชน์นิยม (Utilitarianism) "ประโยชน์ สูงสุด" หมายถึง ประโยชน์ที่มากที่สุด สำหรับคนจำนวนมากที่สุด ปัญหาที่เกิดตามมาก็คือ เราจะเลือก เอาความประโยชน์สุทธิที่มากที่สุด หรือประโยชน์สำหรับคนจำนวนมากที่สุด ซึ่งเราไม่สามารถตอบสนอง จุดหมายทั้ง 2 ด้านในขณะเดียวกัน ทำให้รูปแบบของระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันของโลก แกว่งอยู่ปลาย ขั้ว 2 ด้านของระบบเสรีนิยม ซึ่งเน้นประสิทธิภาพสูงในการผลิต แต่มีประสิทธิภาพต่ำในการกระจาย ผลผลิตกับระบบสังคมนิยม ซึ่งช่วยจัดสรรให้มีประสิทธิภาพในด้านกระจายผลผลิตสูง แต่มีประสิทธิ ภาพในด้านการผลิตต่ำ โดยไม่มีข้อยุติในเชิงตรรก

ส่วนการแก้ปัญหาจากมิติกำหนดการลดความต้องการ (กิเลส) นั้น สามารถกระทำได้อย่าง ไม่มีขอบเขตจำกัด โดยในกำนส่วนบุคคล การสำรวจความต้องการส่วนเกินของชีวิตเพื่อลดภาวะการ ถูกบีบคั้นเป็นทุกข์จากปัญหาต่าง ๆ ทำให้ "บุญ" (แปลว่า ชำระล้าง) กลายเป็นจุดหมายและเป็น แรงจูงใจให้เกิดความขยันขันแข็งทำกรงาน ครึ่งแสวงหาผลผลิตส่วนเกินมาได้ ก็แบ่งปันให้กับเพื่อน มนุษย์ที่ขาดแคลนกว่า เพื่อการสำรวจความเห็นแก่ตน ที่ชาวอโศกเรียกว่า "ระบบบุญนิยม"

จากหลักการนี้ ทำให้ชาวอโศกเชื่อว่า การลดละกิเลสจะทำให้เกิดการคลี่คลายในปัญหา ต่าง ๆ ของมนุษย์ได้แทบทุกปัญหา และศาสนาไม่ได้แยกออกจากสังคม ซึ่งคลี่คลายออกมาเป็นเกณฑ์ คุณธรรมที่ควรเป็นของชาวอโศก ดังนี้ (สารอโศก, 2530 : 160)

1. เป็นผู้มีปกติในการรักษาศีล 5
2. เป็นผู้มีปกติในการรับประทานอาหารมังสวิวัตติ
3. เป็นผู้มีปกติในการเว้นชากจากอบายมุขทุกชนิด
4. เป็นผู้มีปกติในการเข้าร่วมประชุมหมกมุ่น
5. เป็นผู้มีปกติในการแจ่งลา ถ้าไปประชุมไม่ได้

6. เป็นผู้มีปกติในการสละทรัพย์...เวลา...แรงงาน และสิ่งของช่วยหมู่กุศล
7. เป็นผู้มีปกติในการ ไปพุทธสถาน และร่วมงานสำคัญของชาวไท
8. เป็นผู้มีปกติในการกินอยู่หลับนอนเรียบง่าย
9. เป็นผู้มีปกติในการปฏิสังขารก่อน และอนนอมถอมทน
10. เป็นผู้มีปกติในความมีน้ำใจ
11. เป็นผู้มีปกติในการเอาภาระที่สมควรของตน และของหมู่กุศล
12. เป็นผู้มีปกติในความขยัน
13. เป็นผู้มีปกติในการทรงสติสังวรตนอยู่ทุกเมื่อ

ความเป็นมาของชาวอโศก

สำนักนี้ก่อตั้งโดย พระโพธิรักษ์ ซึ่งท่านเคยทำงานที่บริษัทไทยโทรทัศน์จำกัด เป็นนักจัดรายการ เป็นนักแต่งเพลง ในระยะหลังสนใจเรื่องจิตเป็นอย่างมาก และหันมาศึกษาพุทธศาสนาอย่างจริงจัง และเกิดเมตตาในคุณแห่งพระรัตนตรัย จึงได้ลาออกจากงาน เป็นอนาคาริกโดยปลุกกุฏิหลังเล็ก ๆ อยู่ในดงป่าแสม บริเวณวัดอโศการาม ได้มีการงานเขียนสมัยเป็นฆราวาส เช่น "ชีวิตนี้มีปัญหา" "คนคืออะไรทำไมจึงสำคัญนัก" เป็นต้น โดยใช้นามปากกาว่า "โพธิรักษ์" ต่อมาจึงตัดสินใจออกบวชเป็นพระภิกษุฝ่ายธรรมยุติกนิกาย ที่วัดอโศการาม เมื่อ พ.ศ. 2513 โดยมีพระราชวรคุณ เป็นพระอุปัชฌาย์ มีฉายาว่า โพธิรักษโศ หรือที่เรียกกันโดยทั่วไปว่า "พระโพธิรักษ์" เมื่ออายุได้ 37 ปี

ท่านได้เริ่มบทบาทในการทำงานเผยแพร่วัฒนธรรมทางพุทธศาสนา ตามแนวทางที่ท่านได้ประพฤติปฏิบัติมาทั้งแก่สมัยเป็นฆราวาส จนเกิดความเมตตาในคุณแห่งพระรัตนตรัย กลุ่มคนที่ได้สัมผัสศรัทธาในจริยวัตรของท่าน และได้ประพฤติปฏิบัติตามแนวทางที่ท่านแนะนำจนสามารถประจักษ์ผลแก่ตนเอง ก็เริ่มมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ในที่สุดกลุ่มคนเหล่านี้ก็ค่อย ๆ รวมตัวกันมากขึ้นจนกลายเป็นกลุ่มเป็นก้อน และเรียกหมู่คณะของตนเองว่า "ชาวอโศก" เพราะขณะนั้นพระโพธิรักษ์พำนักอยู่ที่วัดอโศการาม และไปบรรยายธรรมที่ลานอโศกวันมหาธาตุ โดยมีผู้จกกันมากมาย ฉะนั้นจึงถือเอาคำว่า "อโศก" เป็นชื่อเรียกหมู่คณะของตนเอง เมื่อมีหมู่คณะมากขึ้นจึงได้ขอลาอุปัชฌาย์ไปอยู่ที่ "แกนนอโศก" นครปฐม แต่อุปัชฌาย์ขัดข้องเนื่องจากมีพระมหานิกายกวย แต่ท่านชี้แจงว่าท่านต้องทำงาน อุปัชฌาย์บอก "ถ้าจะทำกองคินโมสุทธิ" จึงลาออกจากคณะธรรมยุติ ไปขออาศัยอยู่ที่วัดหนองกระทุ่ม ขอบวชเป็นพระมหานิกาย เมื่อปี 2516 และได้พาหมู่คณะมาอยู่ที่ "แกนนอโศก"

การทำงานเผยแพร่พุทธศาสนาของชาวอโศกเป็นไปอย่างเข้มข้น และเริ่มมีความขัดแย้งกับฝ่ายผู้บริหารปกครองคณะสงฆ์ในหลายประเทศ จนในที่สุดภาวะขัดแย้งระหว่างพระชาวอโศก กับพระสงฆ์ใหญ่ก็มาถึงจุดวิกฤติ เมื่อฝ่ายผู้บริหารปกครองในคณะสงฆ์ หาทางยุติกิจกรรมการเผยแพร่ศาสนาของพระโพธิรักษ์ด้วยการใช้อำนาจจัดการโดยเด็ดขาด เช่น มีคำสั่งให้รื้อกุฏิที่ "แกนอโศก" อันเป็นสถานที่ซึ่งมีผู้บริจาคให้เป็นที่พักปฏิบัติธรรมของพระชาวอโศก และเหตุการณ์ที่เป็นจุดสำคัญคือ ใ้มีคำสั่งบีบบังคับผู้บริจาคให้คืนพระอโศกออก ทำให้ผู้บริจาคซึ่งมีอยู่มากและอาพาธอยู่แล้วมีอาการหนักขึ้น พระโพธิรักษ์เห็นว่าเรื่องนี้อาจเป็นเหตุทำให้ผู้บริจาคป่วยหนักถึงชีวิตได้ ในที่สุดเลยตัดสินใจพาพระอโศกจำนวน 21 รูป ประกาศแยกตัวจากการปกครองของมหาเถรสมาคม เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2518 โดยไม่อยู่ภายใต้อาณาเขตของฝ่ายคณะปกครองสงฆ์อีกต่อไป เพื่อจะได้ไม่ท้อถอยอาศัยผู้บริจาคเป็นเครื่องบีบบังคับครอบงำ และจะได้ทำงานเผยแพร่พุทธศาสนาตามแนวทางที่ท่านเห็นว่าถูกต้องได้สะดวกยิ่งขึ้น

เมื่อประกาศแยกตัวออกจากการปกครองของมหาเถรสมาคมแล้ว หมู่สงฆ์ของชาวอโศกก็ได้เริ่มวางระเบียบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการปกครองคณะสงฆ์ของตน โดยยึดเอาพระธรรมวินัยเป็นหลักปฏิบัติ (กถุญญาภิธรรมกัมมกัณเณ, 2525 : 190-208)

วิธีการเผยแพร่ธรรมของชาวอโศก

กะวัน (2525 : 239) ได้กล่าวถึงวิธีการเผยแพร่ธรรมของชาวอโศกนั้น เกิดจากบทบาทการทำงานศาสนาของพระชาวอโศกที่มีลักษณะแตกต่างจากพระสงฆ์ทั่วไป พอสรุปได้ดังนี้

1. พระชาวอโศกเคร่งครัดในศีล และปฏิบัติได้จริง โดยเฉพาะไม่อาภรางการบรรลุมรรณ จึงทำให้การสอนเรื่องศีลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. กล่าวหาความจริง กล่าวชักใจ และชักกิเลสของญาติโยม ไม่เรียไร ไม่รับเงิน ไม่สนับสนุน เกร็ดจรรย์วิชาทุกรูปแบบอย่างเด็ดขาด
3. พระชาวอโศก มีความจริงใจในการเข้ามาขอรับบริจาค ถ้าเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์ของผู้อื่นอย่างแท้จริง กิจกรรมส่วนใหญ่มุ่งตรงที่เป้าหมาย คือ เพื่อความหมดทุกข์ ไม่มีผลประโยชน์อื่น ๆ แอบแฝง

ผลจากการดำเนินชีวิตที่เคร่งครัดตามแนวทางของพระพุทธองค์ และการเผยแพร่คำสอนที่ผาตรง เน้นถาวร ลกละชัทธิ์เกลลาภิเลส พุกจริง ทำจริง อิงอรรถ อิงธรรม ทำให้เกิดมีพุทธศาสนิกชนที่สนับสนุนการทำงานศาสนาของพระชาวอโศกได้สนับสนุนกันอย่างจริงจังและทุ่มเททรัพย์ มีการก่อตั้งมูลนิธิและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนงานศาสนาของพระชาวอโศกอย่างขันแข็ง

กิจวัตรของชาวอโศก

ในแต่ละวันกิจวัตรของชาวอโศกในพุทธสถานแต่ละแห่งจะเริ่มกันตั้งแต่การที่ระฆังทอนเช้า เวลาประมาณ 03.00 น. และระหว่างเวลา 03.30-06.00 น. จะเป็นการทำวัตรเช้า โดยมีการสวดมนต์แปลบทสั้น เพื่อเป็นพุทธานุสติ ขัมมานุสติ และสังฆานุสติ จากนั้นพระผู้ใหญ่ที่เป็นภิกษุหรือเป็นประธานสงฆ์จะขึ้นสาธยายธรรม ซึ่งอาจนำเอาพระสูตรต่าง ๆ มาอ่านและขยายความสัณฑ์ทั้งบ้าง หรืออบรมกันในเรื่องเกี่ยวกับข้อปฏิบัติที่สัมพันธ์กับเหตุการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงขณะนั้น ๆ บาง จนถึงเวลาประมาณ 06.00 น. ก็จะออกบิณฑบาตร จากนั้นระหว่างเวลา 08.00-10.00 น. จะเป็นช่วงฉันภัตตาหาร โดยจะมีการแสดงธรรมก่อนฉันอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้ญาติโยมที่มาร่วมทำบุญหรือนำอาหารมาถวายได้มีโอกาสฟังธรรม หลังจากฉันเสร็จก็จะแยกย้ายกันไปช่วยทำงานด้านต่าง ๆ ตามความถนัดและสมัครใจ จนถึงเวลา 17.00-19.00 น. จะเป็นการทำวัตรเย็น ซึ่งมีการนั่งเจโตสมาธิกัน หรือในบางวันก็อาจจัดกิจกรรมอย่างอื่นตามความเหมาะสม เช่น มีการฉายวิดีโอธรรม อันเป็นการประยุกต์เอาเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้ในการสอนธรรมะอีกลักษณะหนึ่ง เป็นต้น

นอกเหนือจากนี้ในแต่ละสัปดาห์ นักบวชชาวอโศกและผู้ปฏิบัติธรรมในระดับต่าง ๆ ยังมีการประชุมพบปะกันเนื่อง ๆ เช่น ประชุมพระชาวอโศกทุกวันพุธ ประชุมผู้ปฏิบัติธรรมฝ่ายหญิงในทุกวันจันทร์ เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อจะได้พบปะหารือ ทบทวนและปรับปรุงขอบเขตของงานต่าง ๆ ในการปฏิบัติธรรม ในการใช้ชีวิตร่วมกัน ตลอดจนแก้ไขปัญหาคาใจในการทำงานที่เกิดขึ้น เป็นต้น

บทบาทของทำงานด้านศาสนาของชาวอโศก

นับตั้งแต่เริ่มมีการก่อตั้งของกลุ่มพุทธบริษัทชาวอโศกในปี 2516 เป็นต้นมา กิจกรรมในทางทำงานเผยแพร่ศาสนาของชาวอโศกก็ค่อย ๆ ขยายตัวกว้างขึ้นโดยลำดับ จนประมาณปี พ.ศ. 2520 ได้มีผู้ศรัทธาเลื่อมใส บริจาคทรัพย์สิน และร่วมกันก่อตั้งเป็นมูลนิธิขึ้น ชื่อว่า มูลนิธิธรรมสันติ เมื่อ

วันที่ 19 สิงหาคม 2520 เพื่อเป็นองค์กรนิเทศบุคคลที่ช่วยส่งเสริมการทำงานเผยแพร่วิทยาศาสตร์ของชาวอโศก ปัจจุบันชาวอโศกมีพุทธสถาน 4 แห่ง ที่เป็นศูนย์กลางการทำงานด้านศาสนา ซึ่งอยู่ภายใต้ความดูแลของมูลนิธิธรรมสันติ คือ

1. พุทธสถานสันติอโศก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 7 สิงหาคม 2519
ที่อยู่ 65/1 ซอยเทียมพร แขวงคลองกุ่ม เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ
2. พุทธสถานศรีระอโศก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 23 มกราคม 2519
ที่อยู่ บ้านกระแซงใหญ่ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ
3. พุทธสถานศาลิอโศก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 6 มิถุนายน 2519
ที่อยู่ ตำบลโคกเคี้ยว อำเภอไพศาลี จังหวัดนครสวรรค์
4. พุทธสถานปฐมอโศก ก่อตั้งเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2523
ที่อยู่ 66 หมู่ 5 ถนนพระประโทน 11 จังหวัดนครปฐม

อย่างไรก็ตาม เมื่อกิจกรรมการทำงานเผยแพร่วิทยาศาสตร์มีกว้างขึ้น ในปี 2524 ก็มีคฤหัสถ์ชาวอโศกอีกกลุ่มหนึ่ง ร่วมกันก่อตั้งมูลนิธิขึ้นอีกมูลนิธิชื่อว่า "กองทัพนวัตกรรม" เพื่อสนับสนุนการเผยแพร่วิทยาศาสตร์ของพุทธศาสนาออกไปในวงกว้าง และชักนำประชาชนให้หันมาสนใจการประดิษฐ์คิด ปฏิบัติกรรม ทดสอบอบายมุข ตลอดจนงานกรรมทาง ๆ ที่ถูกต้องธรรมของคนในสังคมไทยให้เสื่อมต่ำลง

นอกจากนี้ เมื่อปี 2527 ชาวอโศกก็ได้จัดตั้งสมาคมขึ้นอีกองค์กรหนึ่ง ชื่อว่า สมาคมปฏิบัติธรรม เพื่อให้เป็นองค์กรทางนิเทศบุคคลอีกองค์กรหนึ่งซึ่งช่วยรองรับการทำงานทางศาสนา ปัจจุบันสมาคมปฏิบัติธรรมมีสมาชิกประเภทต่าง ๆ ประมาณ 45,957 คน

สำหรับกิจกรรมในการเผยแพร่วิทยาศาสตร์ของชาวอโศกที่เป็นหลัก ได้แก่

1. งานผลิตหนังสือเผยแพร่วิทยาศาสตร์

การผลิตหนังสือธรรมะของชาวอโศกนั้น มีทั้งที่เป็นหนังสือธรรมะทั่วไป และหนังสือที่เป็นวารสารประจำ ซึ่งปัจจุบันมีอยู่ 3 ฉบับ ได้แก่

ก. สัตกุสาสน์แสงสูญ เป็นวารสารราย 3 เดือน ที่พิมพ์เผยแพร่แก่สมาชิก และผู้สนใจทั่วไป เริ่มออกฉบับแรกเมื่อเดือนตุลาคม 2521

ข. สารอโศก เป็นวารสารรายเดือนสำหรับแจกจ่ายภายในหมู่ชาวอโศกที่ได้ปฏิบัติธรรมจริงจังจนเห็นผลระดับหนึ่งแล้ว เนื้อหาของหนังสือส่วนใหญ่จะเป็นการสะท้อนถึงความรู้สึกนึกคิด ประสบการณ์ในการปฏิบัติธรรมของสมาชิกชาวอโศก ตลอดจนรายงานกิจกรรมต่าง ๆ ในรอบเดือนที่ผ่านมา เริ่มออกฉบับแรกเดือนสิงหาคม 2520

ค. คอกหญ้า เป็นวารสารราย 2 เดือน สำหรับแจกแก่สมาชิกของสมาคมผู้ปฏิบัติธรรม เนื้อหาส่วนใหญ่จะเป็นธรรมะทั่วไป หนังสือคอกหญ้านี้เริ่มออกฉบับแรกเดือนมกราคม 2528

นอกจากนี้ยังมีหนังสือคอกบัวน้อย สำหรับเด็กนักเรียน จุดสารนำใจ สำหรับนักศึกษา

2. งานด้านธรรมบริการ แบ่งออกเป็นหลายแผนก คือ

ก. ธรรมปฏิกรรม ทำหน้าที่บริการแจกจ่ายหนังสือธรรมะ ทอจดหมาย และแก้ปัญหาชีวิตต่าง ๆ

ข. ธรรมโศก ทำหน้าที่บริการคานเทพธรรมะให้แก่สมาชิกและผู้สนใจทั่วไป สำหรับเทพสมาธิจะเป็นเทพหมุนเวียนเปลี่ยนกันทั้งระหว่างสมาธิคราวละ 12 ม้วน สำหรับเทพยัมสำหรับบุคคลทั่วไปยัมครั้งละไม่เกิน 6 ม้วน ส่วนเทพจำหน่าย จำหน่ายในราคาคัลละ 20 บาท

ค. ธรรมภาพ บริการให้ยัมชุดนิทรรศการทางธรรมะ เพื่อไปจัดแสดงตามสถานที่ต่าง ๆ

ง. ธรรมฉาย ทำหน้าที่ผลิตภาพนิ่ง (สไลด์) ประกอบเสียง ซึ่งได้รับความสนใจ มีผู้ศึกษายืมไปเผยแพร่ตามที่ต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

จ. วิดีโอธรรม ทำหน้าที่ให้ยัมวิดีโอ

3. งานด้านการเผยแพร่ธรรมนอกสถานที่

ในปีหนึ่ง ๆ พระชาวอโศก จะได้รับกิจนิมนต์ไปแสดงธรรมและเผยแผ่ธรรมในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เช่น กิจนิมนต์ที่ไปร่วมปรากฏการณ์ธรรมหรืออภิปรายธรรมสถานต่าง ๆ กิจนิมนต์แสดงธรรมในงานศพ กิจนิมนต์ไปปักกลดแสดงธรรมพร้อมธรรมฉายและธรรมยนต์ นอกจากนี้ก็มีกิจนิมนต์พิเศษที่ไปเผยแผ่ธรรมนอกสถานที่อย่างเห็นรูปแบบ เป็นหมู่กลุ่มใหญ่ โดยมีนิตยการชุกต่าง ๆ พร้อม ธรรมฉาย ธรรมยนต์ และโรงทานไปเผยแพร่อีก

4. งานอบรมธรรมและงานประจำของชาวอโศก

นอกเหนือจากวันสำคัญต่าง ๆ ในทางพุทธศาสนาแล้ว ในแต่ละปีชาวอโศกจะมีงานอบรมธรรมที่สำคัญ ๆ และงานประจำที่เป็นภาระของชาวอโศกจากจังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศหลายงาน คือ

ก. งานวันเข้าใหม่ จะจัดในช่วงคอรระหว่างวันสิ้นปีเก่าและวันขึ้นปีใหม่เป็นเวลาประมาณ 2-3 วัน

ข. งานปลูกเสกพระแท่น ๆ ของพุทธ เป็นงานอบรมธรรมประจำที่จัดขึ้น ณ พุทธสถานี่ระอโศก จังหวัดศรีสะเกษ งานนี้จะจัดในช่วงใกล้วันมาฆบูชาของแต่ละปีเป็นเวลา 1 สัปดาห์

ง. งานอโศกรำลึก ตรงกับวันที่ 5 มิถุนายน ของแต่ละปี ในวันนี้จะถือเป็นวันรำลึกถึงการก่อตั้งหมู่คณะชาวอโศก และเป็นวันที่ตรงกับวันเกิดของพระโพธิธิ์กษัตริย์ โดยปกติจะมีการจัดงานกันเป็นการภายใน ณ พุทธสถานสันคิอโศก

จ. งานวันมหาปวารณาและวันเกิดหมู่บ้านโครงการปรุโมโศก ในแต่ละปีชาวอโศกจะกำหนดเอาช่วงอาทิตย์แรกหลังออกพรรษาแล้ว เป็นวันประชุมใหญ่ประจำปีของพระชาวอโศกทั้งหมด เพื่อพิจารณาถึงข้อบกพร่องในช่วงปีที่ผ่านมา วางระเบียบใหม่ ๆ ตลอดจนกำหนดนโยบายในการทำงานสำหรับปีต่อไป และภายหลังจากการประชุมใหญ่ประจำปีแล้ว จะมีงานระลึกถึงการก่อตั้งหมู่บ้านโครงการปรุโมโศก ซึ่งเป็นโครงการที่เพิ่ง เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2527 โดยมีวัตถุประสงค์จะสร้างชุมชนชาวพุทธที่สามารถเลี้ยงตัวเองในถิ่นต่าง ๆ และเป็นอิสระจากการถูกกำหนดโดยอุกมการณวิโลกนนิมในสังคมอุคสาทรรมก้าวหน้า ซึ่งมีให้คณเมืกคณะในการมองชีวิตมิตีเคียว คือมองความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีว่าเป็นพื้นฐานสำคัญเพียงอย่งเดียวที่จะตอบสนองจุดหมายของความเป็นมนุษย์ ในวันเกิดหมู่บ้านโครงการปรุโมโศกนี้ นักบวชของชาวอโศก รวมทั้งพระจากนิกายอื่น ๆ ในพุทธศาสนาได้มาร่วมงาน ไม่ว่าจะเป็นฝ่าย

เดรวาทหรือมหายาน และไม่ว่าจะเป็นนิกายธรรมยุทหรือมหานิกาย จะเดินบิณฑบาตในบริเวณหมู่บ้าน โครงการปชมอโศก เหมือนกับงานศกบาตรเทโวที่ท่าก้นทั่วไปในช่วงวันออกพรรษา

5. กิจกรรมอื่น ๆ

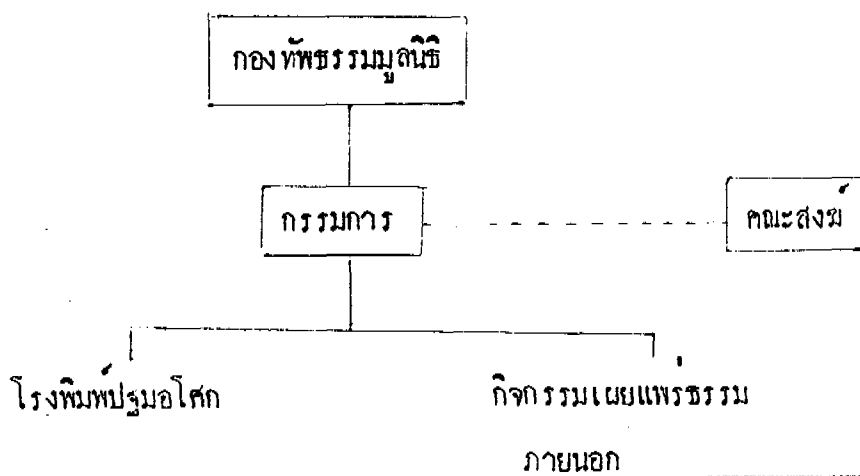
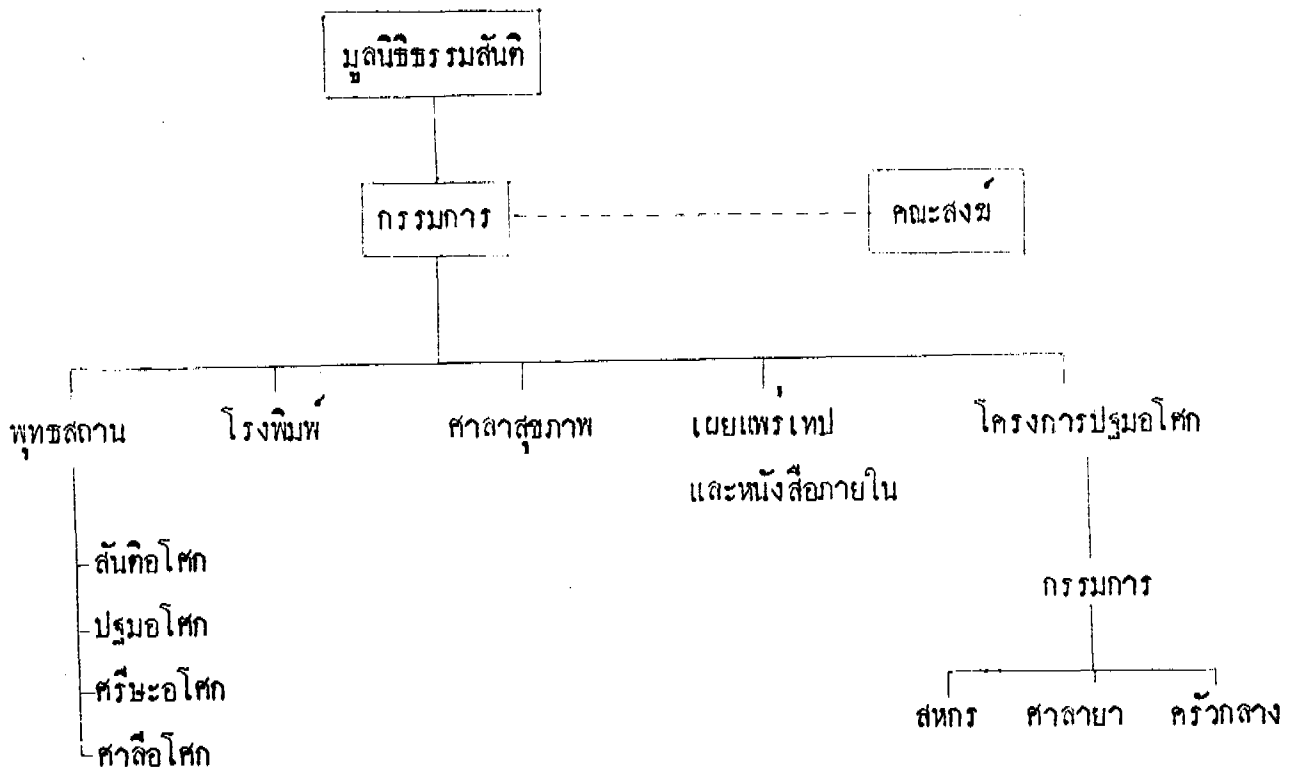
ก. โรงบุญมังสวิรัต¹ เป็นกิจกรรมประจำปีของชาวอโศกในแต่ละแห่งที่จะตั้งโรงบุญมังสวิรัตขึ้นเพื่อแจกอาหารไปประชาชนทั่วไปเนื่องในวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคมของทุกปี งานนี้เป็นแบบฝึกหัดการทาน สร้างพฤติกรรมแห่งการให้และเสียสละอย่างบริสุทธิ์ใจ เป็นแบบฝึกหัดความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวอโศก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2530 ชาวอโศกได้ร่วมกันจัดโรงบุญมังสวิรัตขึ้นทั่วประเทศประมาณ 550 แห่ง

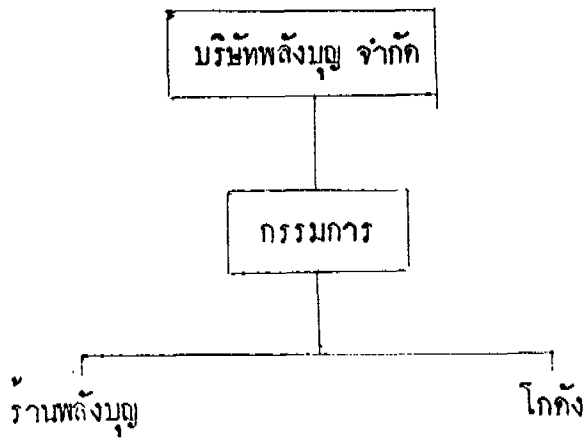
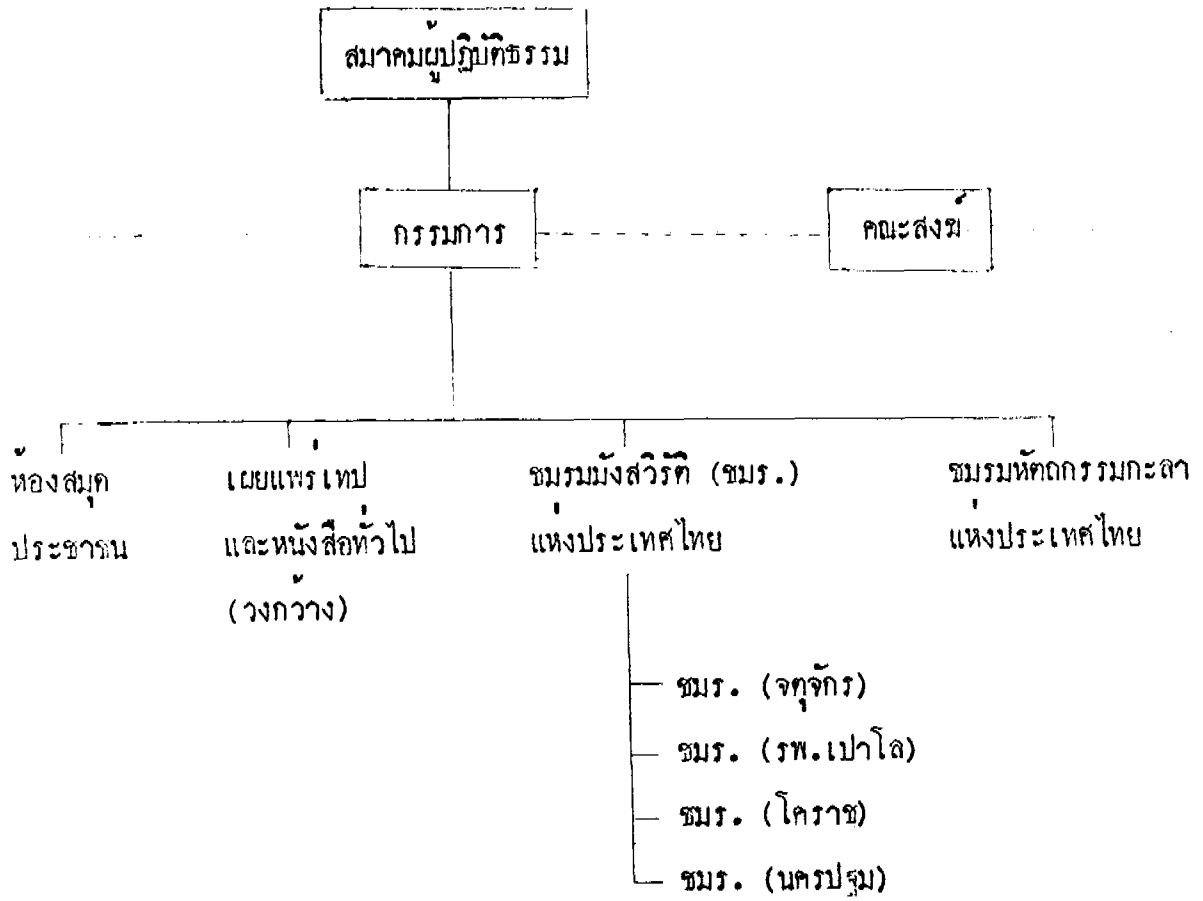
ข. ชมรมมังสวิรัตแห่งประเทศไทย เป็นร้านขายอาหารมังสวิรัต มุ่งเพื่อเผยแพร่อาหารมังสวิรัต ปัจจุบันมีร้านของชมรมอยู่รวม 4 แห่ง คือ ที่นครราชสีมา ถ.จอมสุรางค์ ที่กรุงเทพฯ บริเวณตรงข้ามองค์การตลาดเพื่อเกษตรกรข้างสวนจตุจักร ในโรงพยาบาลเปาโล สะพานควาย และที่นครปฐม

ค. บริษัทพลังบุญ จำกัด เป็นร้านขายของชำที่ทั้งขึ้นโดยหลักการที่ว่า การค้ำนั้นจะคองช่วยสังคม มีโชคอบไทยกำไร อันเป็นลักษณะที่เรียกว่า "บุญนิยม" ดังนั้น จึงมีนโยบายค้าขายของบริษัทพลังบุญดังนี้ คือ 1. ขายถูก 2. ไม่นวดโอกาส 3. ซะนั 4. สุ่มประณีต 5. ซื่อสัตย์

¹ ผู้สนใจรายละเอียดเกี่ยวกับโรงบุญมังสวิรัต คุ้ได้จากสารอโศก ปีที่ 5 (8) ฉบับที่ 4 (ธ.ค. 2527) ปีที่ 6 (9) (ธ.ค. 2528) หน้า 46-66 ปีที่ 7 (10) ฉบับที่ 4 (ธ.ค. 2529 - ม.ค. 2530) หน้า 10-50 และปีที่ 8 (12) ฉบับที่ 5 (ธ.ค. - ม.ค. 2531) หน้า 22-37

การจํากัดองค์กรของพหุสถานสันทิวไสก

วัดชลประทานรังสฤษฎ์

วัดชลประทานรังสฤษฎ์ก่อตั้งขึ้นโดยกรมชลประทานเมื่อวันที่ 23 พฤษภาคม 2503 เนื่องจากกรมชลประทานได้ย้ายมาอยู่ที่อำเภอปากเกร็ด เพราะว่าการถมดินนั้นคับแคบ เมื่อย้ายมายังที่ใหม่ปรากฏว่ามีวัดอยู่แล้วถึง 2 วัด คือ วัดโบสถ์กับวัดเชิงท่า ทำให้ไม่สะดวกในการที่จะทำพื้นที่ของกรมให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และไม่สะดวกในการที่จะทำเขื่อนริมแม่น้ำ เพื่อทำเป็นท่าเรือขนของขึ้นลง จึงได้ปรึกษากับคณะสังฆมนตรี (เดรสยามคมในไปจุบัน) ขอแลกพื้นที่กัน โดยจะสร้างวัดใหม่ให้ 1 วัด ทางอีกฟากถนน คณะสังฆมนตรีไม่ขัดข้อง พอสร้างเสร็จ ทางกรมชลประทานได้อาราธนาท่านมัญญานันทะภิกขุ จากสวนพุทธธรรมของพุทธนิคมเชียงใหม่มาเป็นเจ้าอาวาส หลังจากนั้นชื่อเสียงของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ก็มีเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ มีผู้เลื่อมใสศรัทธาเพิ่มขึ้นจากการเผยแพร่พระพุทธศาสนาของท่านมัญญานันทะ ดังนั้น บทบาทของวัดชลประทานรังสฤษฎ์ก็เกี่ยวพันกับบทบาทของท่านมัญญานันทะ

ประวัติของท่านมัญญานันทะ

ชีวิตในสมณะเพศ ได้บรรพชาเป็นสามเณรที่วัดอุปัฏฐาราม จังหวัดระนอง เมื่ออายุได้ 18 ปี และอุปสมบทเป็นพระภิกษุ ที่วัดนางลาค จังหวัดพัทลุง เมื่ออายุได้ 20 ปี

ก่อนที่จะได้รับอาราธนามาเป็นเจ้าอาวาสวัดชลประทานฯ ได้จำพรรษาอยู่หลายวัด ที่วัดหน้าพระธาตุ นครศรีธรรมราช 2 พรรษา ที่วัดอุทัย สงขลา 4 พรรษา ในปี 2477 ได้ไปจำพรรษากับท่านพุทธทาส ที่สวนโมกขพลาราม จนได้เป็นสหวิทยรณงานกันมาตั้งแต่บัดนั้น

ในปี 2481-2486 ได้ไปศึกษาวาดที่วัดสามพระยาจนสอบได้ประโยคที่ 4 พอได้เกิดสงครามมหาเอเซียบูรพาจึงไม่ได้ศึกษาต่อหลังจากนั้นได้ไปจำพรรษาที่วัดสีควนาราม ที่มาเลเซีย 2 ปี และที่วัดปิ่นมิ่งอร เกาะปินัง 1 ปี

ในปี 2492 ได้ไปเผยแพร่พระพุทธศาสนา ด้วยการปลุกเสกธรรมโดยการสร้างโรงมุงใบทองกึ่งขึ้น ในที่ของชาวบ้าน เว้นทุกวันอาทิตย์และทุกวันพระ รวมทั้งเขียนเรื่องลงในหนังสือพิมพ์ "ชาวเหนือ" นอกจากนั้นยังได้ออกเทศน์ตามหมู่บ้านนอกเมืองทุกแห่ง โดยรดยนคติเครื่องขยายเสียง จนมีชื่อเสียงขึ้นในเชียงใหม่ ในนาม "ภิกขุ มัญญานันทะ" ระหว่างนั้นได้มีส่วนอย่างสำคัญในการก่อตั้งมูลนิธิ "เมตตาศึกษา" ของวัดเจ็ทท์หลวง

จนในปี 2502 ม.ล.ฐชาติ กัญญา ขึ้นไปเชียงใหม่ถวายเป็นเจ้าอาวาสวัดชลประทาน
รังสฤษฎ์ ตั้งแต่ปี 2503 จนกระทั่งปัจจุบัน

ปัจจุบันนี้ อายุได้ 77 ปี, พรรษา 57 พรรษา

แนวทางการเผยแพร่ธรรมะของท่านปัดญาณันตะ

ชีวิตที่ผ่านมาของท่านปัดญาณันตะ ไก่อุทิศสติปัญญาและหยาดเหงื่อแรงกายเพื่อศาสนาอย่างแท้จริง
สิ่งสำคัญยิ่งของท่านก็คือ การพูดหรือ "การเทศน์" นั่นเอง ทำให้เขาถึงประชาชนและโน้มนำประชาชน
ให้เข้าถึงหลักธรรมะอีกทอดหนึ่ง

การแสดงธรรมของท่านมุ่งเน้นถึงการปรับตัวให้เข้ากับสภาพการณ์ของชีวิตและสังคม ชี้นำ
ให้หลุดพ้นจากความเชื่อถือมหายางต่าง ๆ นานา โดยเริ่มแสดงปาฐกถาในรูปแบบใหม่ พุทธิให้คนฟังง่าย ๆ
ตรงไปตรงมา สิ่งใดผิดก็บอกว่าผิด สิ่งใดถูกก็บอกว่าถูก สิ่งใดควรแก่ไซ้ก็แก่ ไม่เกรงใจใคร แม้ประเพณี
ที่เคยทำมาที่เห็นว่าไม่เหมาะสมไม่ควรก็บอกเลิก ให้คิดเลิกกัน แค่นี้ไปกระทบกับคนอื่น คนที่เขาได้ประโยชน์
จากสิ่งนั้น เป็นการฆ่าสายเขา เขาก็ไม่พอใจ แก้วาคคนที่สติปัญญาดีกว่า จึงมีคนสนับสนุนเห็นดีเห็น
งามด้วยมาก

อุดมการณ์ของวัดชลประทานรังสฤษฎ์

1. ปรับปรุงแก้ไขความผิดความเพี้ยนของประชาชนที่ผิดให้เป็นถูก ทั้งมุ่งทำให้เป็นความฉลาด
ให้ก้าวหน้า ถึงคอไปนี้

1.1 การบวชนาค จะต้องเป็นการบวชแบบประหยัด ไม่ใช่การบวชแบบฟุ่มเฟือยสุรุ่ย
สุราย คือ ไม่มีการทำขวัญนาค ไม่มีฉัตรสอง ไม่มีการเลี้ยงเหล้าและการเลี้ยงข้าวกันอย่างฟุ่มเฟือย
ไม้ทองช่อคอกบัวมาถวายพระ ให้ต่างง่าย ๆ คือ ทำกระทงใบทองใส่ดอกไม้สองสามดอก มีฝาค้อมตาม
ธรรมเนียมโบราณ การบวชนั้นบวชเป็นหมู่ ญาติพี่น้องที่มาร่วมพิธีเข้าโบสถ์มาต้องเจียม นิ่งเรียบร้อย
ห้ามสูบบุหรี่และกินน้ำส้มนำหวาน

1.2 งานประจำปีของวัด วัดโดยทั่วไปจะมีการจัดมหรสพ งานมิดทองพระหรืองาน
แบบอื่น ๆ สำหรับวัดชลประทานรังสฤษฎ์จะไม่มีการประจำปี ไม่มีการจัดมหรสพ ไม่มีการมิดทองพระ ฯลฯ

2. เผยแผ่สังฆกรรมของพระพุทธเจ้าหรือเผยแผ่ธรรมะบริสุทธิ์ ไม่มีการเผยแผ่เกร็ดงานวิชา เช่น หมอคูของชดียงโชคกลาง หรือเรื่องต่าง ๆ ซึ่งไม่ใช่พุทธศาสนา ทั้งนี้ วัตถุประสงค์จะไม่มีพระหมอกู ไม่มีการปลุกเสกเดโชลงยันต์ ทรงเจ้าเข้าผี

3. เน้นสอนเอาธรรมะไปใช้กับชีวิตประจำวันให้จริงจัง ๆ ตามฐานะของแต่ละบุคคลในสังคม เพื่อแก้ปัญหาสังคม เศรษฐกิจ เช่น วิกฤติให้ถูกทาง เป็นต้น

4. เน้นการสร้างบุคคลากรที่มีคุณภาพ โดยการสร้างพระนักเทศน์เพื่อเผยแผ่สังฆกรรมของทานปฎิณานันทะและวัตถุประสงค์

1. ได้พัฒนาวัดให้เจริญก้าวหน้าตามลำดับ โดยได้ขอที่ดินขยายให้กว้างขวางขึ้น สร้างโรงเรียนพุทธธรรม สร้างศาลาการรมฐาน ศาลาพักร้อน ศาลาตั้งศพ สร้างสนามกีฬา สร้างโรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิทย

2. ได้จัดให้มีการอบรมพระภิกษุสามเณร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 เพื่อเสริมสร้างความสามารถให้แก่พระภิกษุเผยแผ่ศาสนา

3. ได้ริเริ่มการอุปสมบทแบบประหยัค ศึกษารักษาวิญญาค การแทนาค การเลี้ยง การฉลองและมหร สหทุกชนิด

4. ริเริ่มการทำศพแบบประหยัคเป็นประโยชน์ โดย ประหยัคเวลา ใช้เวลาเพียง 1 ชั่วโมง เริ่มพิธี 19.00 น. เสร็จ 20.00 น. ประหยัคการใช้จ่าย งานมหรสพ งานเลี้ยง ของว่าง งดสุรา มีการสวดอภิธรรม 1 จบ อีก 3 จบบรรยายธรรมเป็นภาษาไทย และกอนเนาะจริง บรรยายธรรม 30-45 นาที แทนการแสดงธรรมหลังเพลซึ่งมีคนน้อย

5. ริเริ่มให้มีพิธีมงคลสมรสแบบประหยัค และเป็นประโยชน์ โดยจัดทำพิธีที่วัดฟังธรรมเลี้ยงอาหารเฉพาะญาติสนิทจริง ๆ

6. ได้พัฒนาต่อสู้กับผู้ที่เชื่อเรื่องนางย เซื่อเครื่องกลาง ของชดียง สิ่งศักดิ์สิทธิ์ พวกทรงเจ้าเข้าผี พระणीเจ้าที่ พิธีปลุกเสก หมอคู วิถุนมงคล โดยได้พยายามทำความเข้าใจว่า พุทธศาสนาที่แท้เป็นอย่างไร

อะไรเป็นธรรมเนียมแท้ อะไรที่ปลอมแปลงเข้ามา

7. ได้ต่อสู้กับผู้หลงศรัทธาขบถ กลอกถึงพวกทุจริต คึกคอร่ามร่ามกันทั้งหลาย
8. ได้เปิดสอนนักเรียน โรงเรียนพุทธศาสนาวินาศิษย์ วิชาที่สอน คือ ธรรมภาษาอังกฤษ พุทธประวัติ ธรรมศาสนพิธีและมารยาทไทย

รูปแบบการจัดองค์กรของวัดชลประทานรังสฤษฎ์

